

intru dinșit. Căci numai naționalitățile treiesc scoase din șanturile constituțiunii, desiate de drepturi, desmoștenite, fiind, bine leles pericol, dacă dinsele ajung în parlament. Așa rezonează, fără osebire de partid, bișii nostri concetățeni Maghiari.

Dar să-l lăsăm pe d-nul Kristóffy să vorbească:

Imediat după deputațiunea muncitorilor, ministrul de interne Kristóffy József a primit pe un jurnalist dela „Egyetértés“.

— Adevărat e — l'a întrebat jurnalistul — d-voastră a-ți făgăduit sufragiul universal muncitorilor?

Adevărat — a răspuns ministrul. — Nu sunt prieten măsurilor de jumătate și fără nici o rezervă am făcut promisiune, că dacă mi va sta în putință voi face pași pentru introducerea dreptului electoral secret universal.

— Ați anunțat această Regela?

— N'a fost nevoie; *Regele a dat mână liberă în toate reformele interne.*

— Dar cabinetul știe d-aceasta? Ministrul președinte?

— În consiliu nu ne-am ocupat de chestiune și așa nu pot afirma că acesta este programul cabinetului. Dar au știre și colegii mei despre acest plan al meu. Căci până aci nu e vorba doar decât de un plan, idee, la realizarea căreia voi începe numai atunci după ce voi vedea efectul ce l'a făcut în țeară.

— E știut, că antecesorul dlui ministru a plănuit asemenea lărgirea dreptului electoral în legătură cu reforma parlamentară și a adunat date, din care se poate judeca înaintea rezultatului lărgirii dreptului electoral, ba și eventuale urmări ale acestuia. Sunt datele aceste alcătuite și ați uzat deja de ele, die ministru?

— În amănunte de ocamdată nu intru. Numai în general observ, că eu dela această reformă aștept renașterea Ungariei. Nu ne priviți d-voastră pe noi, ca și când am lua drept frasă afirmarea, că ne-am dat jertfă în acea mare luptă, care decurge între rege și națiune. Asta se poate trage la îndoială înaintea publicității din motive politice, dar eu cred, că am drept să aștept dela fiecare politician, ca în adîncul inimii sale să nu tragă la îndoială scopurile noastre cinstite și patriotice. Doar problema nu e tocmai și lipsită de glorie, ca să nu te pui cu trup cu suflet pentru ea. Gîndește numai d-ta, ce eveniment de însemnătate istorică ar fi, dacă acest cabinet, atât de urgisit ar fi în stare în fine a realiza pace între rege și națiune? Fii d-ta convins, că și colegii mei sunt de această convingere.

— Și din acest punct de vedere s'a apucat dl ministru de acest plan de reformare a parlamentului?

— Numai din acesta. De altcum și pe vremea lui Széll Kálmán am spus-o aceasta, dar nu m'a ascultat și a urmat, ce am prevestit eu. Punctul meu de vedere adecă a fost atunci, ca și astăzi, că dacă regele s'a pus pe punctul de vedere al neconcedării, iar majoritatea dielei ar fi cu totulul pretensivă, situația se poate salva numai introducînd în politică clasele de jos ale poporului, în care caz putem înjgheba un parlament, care să sape nouă alvie politicei țării. Chestiunile de drept public în chipul acesta se vor lua dela ordinea zilei, se vor ocupa cu chestiunii economice, vom putea da pîne mulțimei și atunci regele și națiunea îndată se vor înțelege. Crede-mă d-le — altă soluție nu-i.

— Cât privește pe muncitori, nimeni nu le deneagă bucurios dreptul electoral. Gînditu-sa

însă dl ministru ce consecințe poate să aibă reforma asta avînd în vedere chestia naționalităților? Doar cu censul electoral de azi au ajuns în 1869 șeasăzeci deputați români în parlament — cât pot ajunge în cazul acela? Socolita-Iacea-ta?

— Nici jumătate atîția nu ajung — eu stau bun pentru asta.

— Mărturisește, sunt în nedumerire, fiindcă nu știu motivată profecția dlui ministru.

— *Fiindcă d-ta nu-mi cunoști plinul meu.* Repet, în detaliu n'am voit să intru cu d-ta, dar acum ți-l comunic. Dacă dăm dreptul electoral la fie-ce locuitor de peste 20 ani, vom avea 5 milioane de alegători. *Dacă însă aplicăm censul inteligenței, dacă pretindem dela fie-ce alegător să știe scrie și celi, numărul scade iute la 2.8 milioane, în cel mai rău caz 3 milioane.* Și între acestea 3 milioane covârșitor va fi elementul maghiar, fiindcă între naționalități e foarte mare numărul analfabeților.

— Deci dl ministru ar lega îndreptățirea de alegător de cunoștința scrierii și cetirii limbii maghiare?

— Absolut de loc. Eu vreau să pretind prin lege cunoștința scrisului și a cetitului. Asta ar fi poate spre binele naționalităților și nu ar deroga covârșitoarea majorității a elementului maghiar.

Ne-am înțeles!

Nouă formațiune de partid.

E plină atmosfera cu planuri. Vor fi nouă formațiuni, se zice și se scrie, Partidele pe baze 67-istă vor să fusioneze ori în cazul cel mai rău să facă un nou cartel: 67-ist. Ideea vine dela Bánffy și contele Andrassy.

Noua formațiune de partid ar avea să poarte numele: *partidul-Deák.*

Germanii contra Ungurilor.

Am arătat într'un articol recent, cum presa germană a luat atitudine în contra tendențelor coaliției maghiare și cum chiar ziare aproape de cîrtă condamnă cele puse la cale de Kossuth și Apponyi.

Eată acum ce scrie un ziar german-austriac în contra Ungurilor.

„Soldatul — scrie „*Danzers Armees Zeitung*“ numai cu greață poate privi lupta descoperită a majorității parlamentare din Ungaria. Și ne minunăm de răbdarea monarhului, care tolerează prepararea conștie și meșteșugită a acestei revoluțiuni. Cu pumnii încheștați trebuie să privim liniștiți cum cu atîta rașinărie cinică se sapă fundamentul statului ungar și demagogii agită până la nebunie poporul“.

„Am arătat de mult părerea, că față de criza ungară *motivele au cea mai puțină valoare.* În cărți, broșuri, articole și vorbiri patrioții maghiari moderați și-au dat silința să arete pretenșiile nebune și fără scop a politicianilor maghiari. Ce silință fără rost! Nu vorbește el numai faptele au greutate. *Lucru de căpetenie este aplicarea forței“.*

În restul articolului se spune că Fejérváry în politică nu pare același viteaz ca pe terenul de războiu... Prea procedează cu circumspecție! Ori e poate moderat acum ca apoi să lovească cu atîta mai mare putere? Vom vedea în curînd.

Cum a vorbit dl Fabry?

— În jurul adunării învățătorilor dela Giula. —

Față de raportul nostru, dl Fabry a publicat în o locală declarațiunea demnă de un enfant terrible. Ca Pilat el se spală de toate în fața lumii.

În fața delegaților reuniunii învățătorilor, dnii Moldovan președinte și Biberea paroch

însă, după cum suntem informați, din isvor autentic a vorbit *altfel, cu totulul tot altfel, tocmai cum i-s'a descris purtarea în raportul nostru.*

Iată convorbirea între delegați și el:

Magnifice die vicecomite! Cu mare bucurie am primit invitarea Giulanilor și cu mai mare bucurie am venit la Giula, ca...

„Foarte rău a-ți făcut, mai bine rămânești acasă“.

...Dar, mă rog, la aceasta ne îndreptățește statutele noastre aprobate de minister.

— „Știu, altcum nu v'aș fi conces“.

— Imi pare foarte rău, că Magn. V. vă purtați cu atîta patimă contra noastră. Scopul nostru e — ceea-ce am spus-o și în vorbirea de primire — ca să cultivăm buna și frățeasca înțelegere între popoarele și confesiunile diferite ale țării, de aceea și căutăm prilejul să ne cunoaștem reciproc și să educăm socialmintea învățătorimea.

— „De aia nu avem lipsă, rămânești d-voastră numai acasă“.

Pardon, mă rog, eu sunt sincer și ca atare mă văd necesitat a Vă spune, că concepția d-voastră în astă privință e foarte greșită, căci doar între locuitorii țării trebuie să dărîmate și nu zidite zidurile despărțitoare, iar Magn. V. vrea tocmai să le ridice. Eu în urma celor întâmplare am venit să cer sprijinul legal și sfatul binevoitor pentru activitatea noastră mai departe, fiindcă...

— „Nu stau, nici nu vreau să flu în nici o legătură cu d-voastră, deci nici cu sfatul nu vă pot servi. Despre cele întâmplare am fost informat numai acum de căpitanul poliției. E drept, că în casină am auzit, că întreaga opinie publică e revoltată contra d-voastră, fiindcă v'ați transpus munca de subminare din comitatul Arădului în comitatul nostru, că ne stricați bunăînțelegerea, dar n'am avut nici idee, ce plănuiește plebea.“

— Dar demonstrația a condus'o după afirmațiunile cunoșcătorilor pretorele Moldoványi, oficiantul polițienesc Bessenyel, fiul notarului public și mai mulți oficanți ai oficiului de dare ear aceștia nu se țin de plebe. Noi de abia sosiți în Giula cu nimic n'am dat ansă la așa ceva.

— În ceea-ce privește susținerea ordinii domnului căpitan va lua toate dispozițiunile, ca să nu obvină lucruri mai serioase, dar manifestarea opiniei publice, ermperea plăcerii, ori neplăcerii față de dvoastre prin cântare de cântecce patriotice, sau ori-și-cum, nu o pot opri, dar nici nu vreau s'o opresc.

— Dacă așa stă treaba, ne vom restrînge pur la chestiunile referitoare la adunarea reuniunii noastre învățătoresc, nu ținem banchetul și voi lucra într'acolo, ca comitetul aranjator să abstea și dela concert.

— Dar unde s'ar ținea concertul?

— În teatru — (răspunse căpitanul de poliție).

— Și cine a permis aceasta?

— Primarul orașului (fu răspunsul căpitanului).

„Cum... (cuvintele următoare nu se pot pune pe hîrtie, că ar înroși și ea), deci la așa ceva...“

— Pardon, Magn., dar asta e o chestie culturală și nu așa-ceva, or atare.

— Dar institutul ridicat pe banii statului maghiar nu pentru strein...“

— La ridicarea lui am contribuit și noi (întrerupse dl paroch Biberea).

— Și noi suntem fii Ungariei și nu străini.

— O neg!! (Intr'aceia ia o hîrtie).

— Pardon, Magn., noi nu ne batem pieptul, că suntem patrioți, dar la ori-ce caz suntem mai buni patrioți, decât aceia, cari fără motiv tractează cu noi așa.

— Din această hîrtie a artistiei din Siria, de asemenea din ziare sunt informat, că dvoastră la adunarea generală ținută acolo ați tractat lucruri nepatriotice, nepermise și ați agitat contra statului.

— Asta nu-l drept; noi ne tipărim proto-coalele ședințelor noastre, din cari fie cine se poate convinge, ce am lucrat. Ear pe Magn. V. vă rog să ne onorați cu prezența și vă veți convinge tocmai de contrarul.

— Eu nu voi lua parte, dar inspectia am încredințat-o dlui căpitan.

Pentru incendiații din Luguzău.

O nespus de înfricoșată nenorocire au întimpinat sermanii noștri frați din Luguzău (Lugozó, comit. Arad), cărora li-a ars toate grânele adunate în marginea satului.

Sute de suflete stau fără hrană pe iarnă.

E la loc ca tot Românul de simț să sară cu obolul său în ajutorul nefericiților din Luguzău.

Administrația ziarului nostru e gata a administra ofertele benevole venite spre ajutorarea incendiaților din Luguzău.*

Pân'acum a intrat:

dela „Victoria“ institut de credit și economii în Arad	100 cor.
di Dr. Ioan Suciu, dep. dietal	20 „
di Sava Raicu, secr. la „Victoria“ în Arad	10 „
di Dr. Cornel Iancu, adv. Arad	5 „
di Dr. Ilie Precupaș, adv. Arad	4 „
di Dr. Ioan Nemet, adv. Arad	15 „
De tot	154 cor.

Vom continua a cuita în public ajutoarele sosite.

Admin. „Tribunei“.

* Banii încerași se depun până la încheierea colecției la banca „Victoria“ din Arad.

Grăbiți cu abonamentul!

Cei-ce n'au răspuns încă abonamentului sunt rugați respectuos să-l trimetă în ediat, căci săptămâna aceasta sistăm trimiterea folii la cei-ce nu s'au achitat și ulterioar nu mai putem servi cu numere.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Iulie 1905.

— Sinuciderea lui Dr. George Popovici, fost deputat român în Reichsrath. O știre dureroasă ne-a adus o telegramă din Muncaci. Cel-ce din tinereță a fost stegar al românismului bucovinene, Dr. George Popovici, s'a sinucis fără să se știe până acum, de ce.

S'a născut în 1864 în Cernăuți și în timpul din urmă era docent privat de istoria română la universitatea din București.

Istoria politică a românilor bucovineni e plină de numele lui. În etate de 33 de ani a fost ales deputat. La alegerile din 1900 în urma unor intrigi a căzut.

De atunci s'a dedicat științei și s'a abilitat ca docent privat la universitatea din București. Marți a plecat din București spunând rudelor sale, că pleacă la Marienbad. Pe drum la Muncaci a luat otravă. Tatăl lui, care e profesor la universitatea din Cernăuți, a fost chemat telegrafice la Muncaci.

— Noul rege al Norvegiei. (Telegramă). Împăratul german s'a luptat cu țarul, ca la tronul norvegian să fie chemat un Hohenzollern.

— Flósz Sándor — profesor universitar. Ex ministrul de justiție Dr. Flósz Sándor, fost multă vreme și secretar de stat a fost reintegrat ca profesor la universitatea din Budapesta.

— Tisza István — ministru al afacerilor străine? Se telegrafează din Budapesta, că M-g din isvor autentic e informată, că contele Agenor Goluchovsky la toamnă își va părăsi portofoliul; succesorul va fi contele Stefan Tisza.

— Expoziția dela Sibiu. Direcțiunea expozițiunii anunță, că la 1 August vor începe a aranja și plasa obiectele intrate în localitățile destinate diferitelor secțiuni ale expozițiunii. Deoarece la această lucrare trebuie să fie orientată asupra dimensiunilor totalității obiectelor, ce se vor expune în fiecare secțiune, spre a rezerva locul cuvenit, și după-ace dispoziziunile luate în această privință, ulterior nu se vor putea schimba și astfel s'ar putea întâmpla, ca obiecte de valoare să rămână exchise dela expozițiune numai din cauza sosirii lor întârziate, — drept aceea roagă pe participanți să expedeze cât mai grabnic obiectele cerute, ce se vor espune.

— Bătăe pe stradă. (Unde a fost poliția?) Pe strada Ujterem, Joi sara pe la 6 oare orl cine putea fi martorele unei bătăi, firește însă poliția noastră proverbială în absența sa dela astfel de cazuri, nu.

Negustorul Meyer Béla s'a întâlnit cu croitorul George Marianovici și l-a rugat să nu mai facă obraznice observări pe stradă femeel sale, nici să o prigonească cu vorbe mojicești. Respectivul croitor drept răspuns l-a prins pe Meyer de pept și s'a iscat o bătăe, l-a trântit pe Meyer la pământ zdrobindu-l formal. Ajutorul prim l-a dat medicul Grossman Jakab.

Poliția a lipsit și de aici, ca întotdeauna, când e vorba de aceea, ca să-și facă datoria.

S'a făcut arătare direct la procuratură.

— Alice Roosevelt la Micado. În 8 l. e. din San-Francisco a plecat o societate mare americană spre Asia ostică. Din societatea, ce o conduce secretarul Taft face parte și Alice Roosevelt, fca președintela. Au fost pe insulele Filipine, ear de aici s'au dus în Tokio, unde au vizitat și pe Micado. În onoarea lui Taft și a Alicei Roosevelt a dat Micado un banchet festiv și Americanii au putut privi și o parte din grădinile împărătești, cari până acum străinii încă nu le-au vazut.

— Fidanțași. Dl Ioan Batăcui teol. abs. din Ohab și d-șoara Amalia Șimon, din Sângheorgiu de Câmpie.

— Partidul național român din Bucovina a ținut o adunare, la care au luat parte delegații din toate unghiurile Bucovinei.

A fost ales ca președinte al partidului Modest cav. de Grigorcea, vice-presidenți Dr. Gaina, profesorul Halip și primarul din Molodin Simon Ciolac.

După alegerea comitetului executiv, a proclamat unanim candidatul de deputat pentru parlament pe Dr. Aurel Onciul pentru districtele Cernăuți Siret-Strojinești.

— Congresul internațional al ziarștilor. Sesiunea de încheiere a congresului internațional al reprezentanților presei a fost foarte sărbătorească. Pe anul viitor au fost invitați în Milano Marseille și București. Direcțiunea a fost încredințată cu stabilirea locului, unde se va ținea viitorul congres.

La această ședință Hebrard, directorul ziarului „Temps“, ca președinte, în cuvinte frumoase a vorbit despre întemeietorii congresului, ziaristul belgian Heinzmann (Savino) și despre decedatul Gvenaret de Kaiser, cari au aranjat primul congres în Belgia.

— Telefon între București și Budapesta. Direcțiunea poștelor, telegrafelor și telefoanelor române a început lucrările pentru construcțiunea linii telefonice speciale între București-Budapesta, Se va așeza un dublu fir de bronz de 4 mm. diametru.

Costul liniei, socotind partea ce rămâne pentru socoteala română este de 182 de mii de lei.

Construcțiunea liniei a început și în Ungaria.

— Căsătoria principesei Patricia. O telegramă din Londra spune, că Patricia, prințesa de Connaught, care a corfat pe regele spaniol Alfonso XIII, probabil se va căsători cu marele duce de Meklenburg.

— Armatele Suediei și Norvegiei. Numai vorbește de mobilizare și ori-ce temere de războiu între Suedia și Norvegia pare a fi cu desăvârșire dată la o parte, totuși este interesant să face o comparație între puterea armată a celor două țări. Colonelul suedez Bratt le evaluează astfel:

Suedia: 6 divizii a câte 12.600 oameni adică 76.600 oameni (infanterie); 2500 călărași, 450 artileriști. În total 78.500 oameni cu 240 tunuri mari.

Norvegia: 5 brigăzi de infanterie de câte 10 batalioane, adică 56.140 oameni; alte trupe 14.878 oameni, în total 70.018 oameni cu 186 tunuri mari.

Suedia are 65 vase de războiu, (din cari 11 cuirasate de prima clasă și 10 de clasa a II-a); Norvegia are 51 vase (din cari 4 cuirasate de clasa întâia).

Cum se vede, diferența nu este mare.

— Mociul, ca centru românesc. Poporul atât de inteligent, dar neglijat de pe Câmpie, dă tot mai multe semne de viață concentrându-se tot mai mult. Un frumuseț centru e și comuna Mociu, care s'a ridicat la aceasta prin zelul și spiritul de organizare al unuia dintre cel mai harnicii preoți de pe Câmpie, Simeon Ciuca. Înfințarea despărțământului „Mociu“ al Asociațiunii, zidirea unei biserici dintre cele mai mărețe, înjgheburarea unei vieți sociale, ear mai recent înfințarea unei bănci românești, iată câteva lucruri atribui mai mult activității asociației decât amintit. — În 23 Iulie s'a ținut adunarea despărțământului. Din decursul ședinței amintim câteva momente: ivit bărbați de aceia cari să ia în mână și conducerea lucrurilor românești de pe Câmpie, preotul Bozac, medicul Dan, preotul Hopstala, preotul Leuca și preotul Simeon Ciuca. Peșoara dată cu această ocaziune a reușit să demonstreze, că Mociul într'adevăr e un centru național românesc.

— Mulțumită. Dl Dr. Stefan C. Pop avocat și deputat dietal din Arad și soția, întru amintirea prea iubitei lor nașe Silvia Cirlea n. Rus, a depus la casa Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrud sat și jur 10 cor. pentru fondul coroanelor eterne.

Tot pentru acest fond administrat de această Reuniune a depus dl Dr. Stefan C. Pop, 10 cor. întru memoria bunului său amic și zelosului naționalist Dr. Ioan Raț fost avocat în Șiria. Abrud, 25 Iulie 1905. Ioan Smu, secretarul reuniunii.

— Bucurați-vă voi cei pleșuvi. Revista societății dermatologice din Berlin scrie, că profesorul Dr. Kromayer, renumit dermatolog a răușit să impedece căderea părului prin influența luminii. Kromayer spune, că în decursul experiențelor sale din treizeci și doi de înși la 27 le-a putut mijloci creșterea părului. Nu numai părul, ci și sprincenele, mustățile și barba le știe face să crească în urma influenței luminii violete.

— Necrolog. „Sentinela“ institut de economii și credit ca societate pe acți cu durerea anunță, că fondatorul și membrul de direcțiune al acestui institut Dl Petru Tisu, avocat și membru al mai multor soc. culturale în 26 c. a încercat din viață în etate de 59 ani. Înnormntarea s'a va face în Brad (Zarand) în 27 c. la 3 ore p. m. Fie-l memoria eternă! Satul-nou, în 26, Iuliu 1905. Condolențele noastre!

— Sinucidere orbilă. E aproape fără păreche în cronica sinuciderilor fapta fiicei președintelui unei bănci din New-York.

Ea adevă ar fi vrut să fie nevasta unui aristocrat englez, dar părinții ei nu și-au dat cu nici un chip învoirea. De aceea s'a hotărât să se sinucidă.

În grădina de pe moșia lor erau foarte mulți oaspeți la olaltă. Fata a părăsit societatea și într'un colț îndepărtat al grădinei și-a vărsat petrolu pe haine și le-a dat foc. Chinurile groaznice ale arderii le-a suferit fără să scoată o vorbă. Părinții ei, precum și oaspeții au crezut că cine știe, ce arde, numai târziu, când au căutat-o, au găsit-o carbonificată.

In restaurantul
Grădina Mikádó

astăzi **MARTI** și
SÎMBĂȚĂ seara

Mare Concert

dă **Musica Regimentului 33.**

INTRARE LIBERA

Pentru numeroasa cercetare se roagă

Cu stimă: Szűsz Mór, cafentier

Perlmutter Ignác, prăvălie de sticlărie, porcelan, lămpărie, oglinzi și tablouri, Arad, Lázár Vilmos-u. 3. (vis-à-vis de baia de abur Catalin). Aranjeri de obloane și confecționaro de rame pentru tablouri cu cele mai convenabile prețuri.

Polonyi István

— str. Aulich nr. 29. —

își recomandă atelierul de lăcătușerie, unde execută ori-ce fel de reparatură de mașine, atît în loc cit și în provincie, în prețurile cele mai ieftine și în modul cel mai prompt.

Chioșcul din parcul Baross!

Duminica d. a. dela ora 5—8

♣♣ în terasa chioșcului ♣♣

musică țigănească

înghețată, cafea rece, beuturi reci și calde, bere de Kőbánya, vinuri de podgorie, ape minerale, șampanie, cognac, lipueruri și tot felul de bauturi spirituoase; dejunuri și oșine în fie-ce timp. Marea sală a chioșcului, o pun gratis la dispoziția societăților.

Cu stimă

WOHLGEMUTH SÁNDOR.

Singurul loc azadan de recreare.

In fie-ce Joi e musică de piață.

Chioșcul din parcul Baross!!

Pregătesc pentru 20 și 22 fr. vestminte cu croi admirabil, după măsură, din stofe curate de lână.

Mare magazin de chipiuri și garnituri de șirete militare.

Cu stimă

Ianiga A. și soțul.

Se primește un băiat din familie cinstită ca ucenic.

Croitore de haine civile și militare.

Arad, piața Boros-Béni nr. 9.

Deschidere de atelier DE LĂCĂTUȘERIE.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am des. his cu aranjament modern în Flórián-u. 6 e sz. un atelier de lăcătușerie artistică și pentru construcție.

Pot efectui tot ce cade în bransa asta: asortarea edificiilor, pregătire de cămine, instalare de fântâni cu pompe, firmelor le recomand portalurile mele, reparare iute și convenabil.

Pricipiul meu e prețuri s. lide, serviciu prompt și consciențios, prin ceea ce vreau să câștig sprijinul binevoitor al p. t. publicului.

Rugându-me pentru sprijinul p. t. publicului român

cu distinsă stimă:
Spanlang János,
lăcătuș.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Kayser, Singer, cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpa la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— Arad, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

Sfoară pentru vil.

Magazinul industrial Erdélyi és Bácskai
Reich B. Károly Kul și Comp.

Saci ptu bucate. PONEVI

— Sfoare pentru tutun și —
— funii pentru economii. —

Materii pentru tapetării se poate
— căpa soiul cel mai bun. —

Sfoară pentru vil.

O farmacie

568

Intr'un centru românesc cu o circulație mare e de vânzare. Informațiuni mai detaliate se pot afla la administrația Tribunei.

IOSIF HEGEDŰS

Cronometrar, Ciasornicar și Gluverglu

Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fabricanților Glashutten din Elveția. Exclusiv singur. Ciasornice cu precisiune. 550

P. T.

Cu onoare aduc la cunoștința onor. public din loc și provincie, că în atelierul meu pentru fabricarea

paturilor și cuptoarelor

primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit

și tot asemenea, mă însărcinez cu

mutarea și repararea lor pe lângă prețurile cele mai mici posibile.

In deposit sobe de maiolică

ș. a. în prețuri și culori diferite.

Rugând pentru binevoitorul concurs, rămân cu toată stima

Borai Gyula

fabricant de paturi și cuptoare.

Arad, Közép-u. No. 6. (casa proprie).

GORON GYÖRGY

văpsitor de odăi și colorator

ARAD, BOCSKAI-TÉR 3. SZÁM.

Cu prețuri moderate efectuează

văpsiri de odăi, colorări

și tapiserii de odăi

dela cele mai simple până la cele mai pompoase.

Bogat asortiment de tapete din patrie și străinătate și tapiserii pentru odăi.

Comande din loc și din provincie se efectuează consciențios.

Cu stima

Goron György

văpsitor și colorator

ARAD, BOCSKAI-TÉR 3.

Compactor român în Arad.

Subscrisul îmi iau voie a aduce la cunoștința onor. public român, că reințors din străinătate m'am stabilit în Arad str. Weitzer János Nr. 7, unde mi-am deschis un

Atelier de compactorie moderna,

aranjat cu mașinele cele mai nouă și mai perfecționate, sunt în plăcuta poziție a efectui ori ce lucrări atingătoare de această bransă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asemenea pentru legături protoziale p. cancelarie, cărți bisericesti, cărți de rugăciuni, pentru preș onorații domni preoți, lu tomuri singurice ori în partii de orice mărime pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

In speranța, că onor. public român îmi va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distinsă stima

Iustin Ardelean,
compactore.

Indată efect surprinzătoru!

Nou! Jahner-Crème fere grăsime. Nou!

Cel mai nou product pentru a infrumseța și nobilisa pielea.

Efectul indată fără esemplu consistă prin aceea că pielea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei netezimi de marmor alb și fineță, care până aci prin nici un alt mijloc de infrumusețare nu s-a mai dobandit!

Un mijloc de infrumusețare prin masarea aceasta, cum e Jahner-Crème fără grăsime, agitează ia tot locul o senzație inconfundabilă. Mai perfect pe terenul pentru înzrirea infrumusețării. Nestricăcios! Efect momentan!

După întrebuințare dispar cu desăvârșire urtoasele pete galbene, bube de infierbintări, bubite, agrașune și alte necurăți ale pielii.

Netezește ștrețurile și șermele de bubat, scoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună, proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile, conservă o frumusețe timpantă și o culoare dragăstoasă.

Jahner-Crème fără grăsime, se întrebuințează cu mai mult succes ziua. Nu conține nici argint și nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice aspreț și exercită cea mai bună și cea mai înalță influență asupra pielii. La întrebuințarea Jahner-pomadăi trebuie mai întâi să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadăi se înalțează foarte esențial. 1 bucată 60 fileri.

Jahner pudră. Jahner-pudră este nedispunțavă non plus ultra al tuturor pudrelor. Este un pudră pentru bai, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumusețarea pielii, care are însușirea nu numai de a acoperi, ci este absolut nestricăcios. Jahner-pudră este un product perfecționat, care în privința bunătații, fineții și nepenunțibilității, e asemenea ori-cărui pudră indigen ori extern. Pentru blondine se ia roză sau alb; pentru brunete (chamois galbeniu) roză sau alb și șatălă și coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce își spală gura regulat dimineața și seara cu Jahner apă de gură, nu va avea nici când dinți găunoși și nici durere de dinți. Nu se poate îndestul recomanda la carnea burețioasă a dinților. Tot mai așa se potrivește la dinți cu rădăcini elătinat. Un mijloc sigur contra sîngerării gingiilor. Contra putrezirii cărnelor dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă pentru delăturarea respirației rân mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fileri.

Jahner pasta de dinți. Liberă de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuințează pastă conținătoare de săpun, au la marginea dinților o piatră aură, est-niudeschisă, carnea dinților e moale și ușor sîngerată. Este dăru a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși. Jahner pasta de dinți fără săpun 1 doză 1 cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. — 1 tegulă 2 cor.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii elătinati, grăbește creșterea părului și contribuie la deplina delătare a mătății din cap 1 sticlă 1 cor. 60 fileri.

Jahner vâpsală de păr. Rezultat reușit! Nu decolorează culoarea naturală a părului! Cel mai non nestricăcios mijloc care după prima întrebuințare recăștigă culoarea naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprincene după plau, brunet și gru sau blondin. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea fie-cărui etui. Neisbândă nu se întărește după precisa întrebuințare. La comanda este a se arăta aprat culoarea negru, brunet sau blond. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos băl, roșu și brunet, se poate în timp foarte scurt băl-aurin colera. Apa blondină este pe deplin nestricăciosă, fluidă și fără culoare și miros, deci nu colorează nici pielea și nici pănzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane. — Părul alb nu se poate colora cu apa blondină. Părul alb se colorează numai cu Jahner vâpsală de păr.

Mijloc de vindecare.

Fluidul pentru reumatism și gicht al lui Dr. Hoffmann.

Medicament foșositor de ani îndelungați împotriva gichtului, reumei, durerii de nervi, nevralgiciei, reumei, durerii de muschi, exudate, ischias, scrintirea membrilor, ințepenirea muschilor și coardelor, schilăvirei și a durerilor din crucea spinării. O sticlă. 80 bani.

Tusă. Bomboanele lui Dr. Oppolzer. Mijloc foarte bun contra catarului organelor de respirat, contra tusei și a gîdilirei la gât, a catarului de plămîni, a grelei respirații etc. 1 cutie 80 bani.

Pilulele curățitoare de sînge ale lui Dr. James. Pilulele acestea curățesc sîngele, iritează activitatea intestinelor și ajută lucrarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, lierea stricată și rămășițele rămase dela alte boale. 1 cutie 80 bani.

Balsam Dr. James. Balsamul acesta încălzește rinza și sîngele ingreuiat, depărtează acreala, flegma și firea superfluă și prin aceasta produce o mișcare proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rinzei (stomachului) în mișcare nouă și poartă la mîncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vînturile, sporește activitatea intestinelor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greșea de cap și amețea. 1 sticlă 80 bani.

Unsoare de riie a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la riie, ci la tot felul de ecrescenții ale pielii. 1 tegulă 1 cor.

Pentru încoșurarea contrafacerilor, numai Preparatele lui Rudolf Jahner ieșite din farmacia mea au valoare și se capătă la

„Farmacia Sta Maria“ a lui Jahner Rudolf

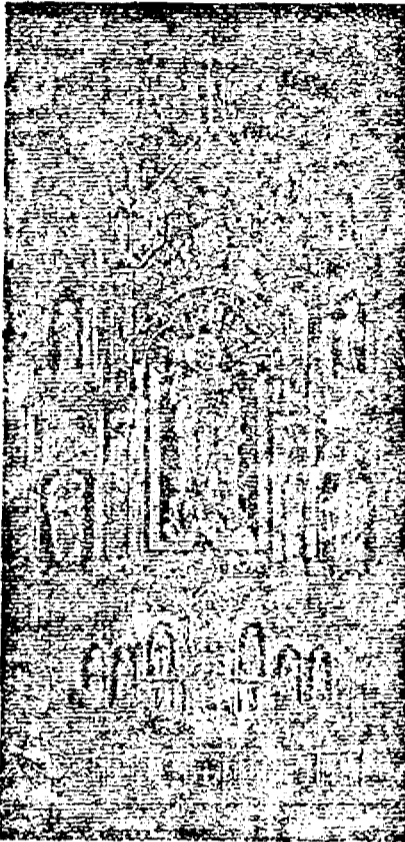
Timișoara-Fabric, str. principala Nr. 70.

Primul institut de artă sud-ungar pentru zidirea de altare, de sculptură și de aurit.

Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimi și a d-lor curatori supremi bisericesti, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopesti și alte

aranjamente complete bisericesti. Pe iconostas pictez nouă iconi de artă, afară de aceea auresc și vâpesc din nou iconostase vechi. Primesc și vâpsitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața locului pe spesele mele. Recomand icoanele mele de relief, peatră masivă cu vâpsală polichronică, statue sante dela 60—180 cm. marim. Madonna de Lourdes. Inima Mariei de 9 ani bogat aurite cu vâpsală polichronică.

De present se pregătește pe seama bisericii din Kesz-Mare: Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește:

140-52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Jozsefváros, Bonnaz-utca 6 sz. (casa proprie).

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, în ofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mîni. Mijloc mai bun pentru obraji și mîni aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor.

443

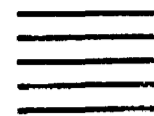
Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite din magazin și admirabilele sale bandage și diferite preparații, ca:

- Crema de lăcrămioare:** preparat superb, delatură pistruț, sgrăbunțe, spuse, sbireturi și necurații de pe față. Fiacon 1 cor.
 - Spăpun de cremă de lăcrămioare:** articol colonial care combinat cu crema rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.
 - Pudră de lăcrămioare:** pregătită din materii cu totul nestrucioase — care imprimă feței o culoare foarte plăcută fără ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.
 - Praful de dinți a lui Dr. Kabdebó:** ajută frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.
 - Fluid stomatic Salicyl:** folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.
 - Alifie „Coroană“ pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. S. un „Coroană“, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiurilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți „Papp“ 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.
- Preparatele se capătă totdeauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-sy-ter și Petőfi-u. Arad.

Fabrica de metal, aramă, turnătorie de aramă și strungărie

a lui

FRANCISC RUDKOWSKY

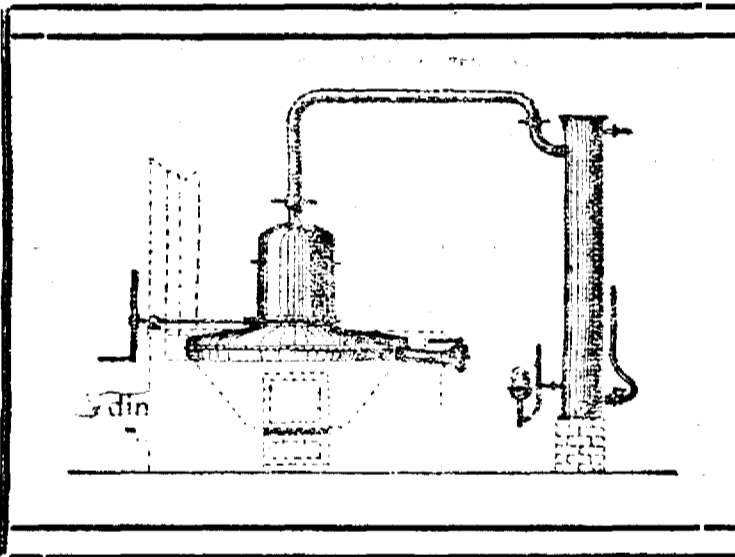
Arad, Kiss Ernő-utca 5 sz.

Recomandă pentru sezonul apropiat - cele mai bune

Căldări

- pentru fertul rachiului - de prune și alte fructe, comină și pentru fertul cognacului, de mărime regulată, se află în magazin, ori se pregătesc în grabă. Proiecte și planuri trimite gratis. Telefon pentru oraș și comitat Nr. 487.

Mare asortiment de diferite

Căldări

- o pentru spălat,
- o vase de aramă.
- o sobe de baie

precum și alte obiecte de aramă și metal. Tăvi de aramă de orice mărime, a ol dregerea obiectelor de aceasta specie se efectuează în curind și cu multă băgare de seamă

Telefon de oraș și comitat No. 537

In atențiunea părinților! Recomand pentru examenele apropiate haine de spălat și lüster pentru copii, de moda cea mai nouă, calitate excelentă, precum și costumele cele mai cu gust pentru copii dela 3—10 ani. Preturi foarte moderate!

Rog să-mi priviți galantarele!!

Cu stima de **FRANK LEO**

Magazin de haine bărbătești și de copil, ARAD, piața Andrassy No. 8.

vis-à-vis cu biserica minorilor.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului
că cu ziua de azi am luat sub conducerea mea

CAFENEAUA „COROANA“

Árpád-tér 3 szám.

Experiențele câștigate în cele mai bune cafenele, mă
pun în poziție a servi p. t. publicului prompt și sigur cu
tot felul de mâncări reci și admirabile băuturi de ca-
fenea, prin ceea ce sper a-mi câștiga încrederea on. oaspeți.

Cu stimă: Frisch M., cafegiu

Atențiun!

Cele mai bune

încaltaminte

— si capătă la —

Asociațiunea de producțiune

papucarilor aradani!

Andrássy-tér 22. (vis-à-vis de casa comitatului).
Din provincie se pot face comenzi așa că punându-se și
ori-cine piciorul pe hirtle, îl desemnează jor împrejur.

Cel mai mare magazin de haine
gata pentru dame și copii.

ARAD, Szabadság-tér 3 szám.

Din cauza sezonului înaintat
mare a sortiment de

bluse din delen frances buc. dela fl. 2.50
din zefir englez „ „ fl. 1.50
bluse de pânze brodate „ „ fl. 3.—
cele mai fine bluse de matase „ fl. 6.50

*Fuste elegante, capoturi
de creton, batist și delen
în cel mai modern fason,
— cu prețuri reduse. —*

Cu stimă

WINTERNITZ JENŐ.

ARAD, Szabadság-tér 3 szám

Expediții de poștă în toate direcțiunile.

Imprumuturi

de Bani

Se moșii și case de închiriat cu prolongire de
5, 10., 15., 25., 30., 40. și 50 ani.

Prin legăturile mele cu cele dintâi bănci din țară
sunt în situația de a mijloci întotdeauna
cu condiții favorabile și fără a cere întâi
plătirea speselor.

Spesele de apretuire le provăd eu
și imediat după primirea actelor aduc la cunoș-
tința persoanei cu interes, dacă i se acordă ori
nu suma cerută, iar nu ca cei mai mulți agenți,
să tragă săptămâni, ba luni întregi.

Cerând încrederea onor. public

sunt cu distinsă stimă

IOSIF BERGER

ARAD, Andrássy-tér 8 sz.

(vis-à-vis cu biserica minoritelor).

Am onoarea a aduce la binevoitoarea cunoștință a m. on.
public, că pe **Strada Welzer János Nr. 19.**
casa Doamnei văd. Dr. Petkó, am deschis un

atelier de tapiserie și înțrumșetare

corespunzător întru toate recerintelor de azi.

După experiența de mai mulți ani câștigată prin prava-
lile de acest fel în Arad, precum și în urma legăturilor mele
cu cele dintâi fabrice, am ajuns în poziția plăcută, să satisfac
pretensiunilor celor mai înalte ale on. public în această privință.

Primesc arangiarea complectă de hoteluri, restaurante, după
moda cea mai nouă, prompt și pentru prețuri culante; primesc
renovări, reparațiuni și obducerea de biliarde etc.

Rugând sprijinul binevoitor al on. public, rămân

502

Cu deosebit respect:

SZILVÁSY ISTVÁN, tapiesier

MÁRTONFY VICTOR

tinichler de zidiri de artă și instalator de apaducte

Se recomandă onor. public pentru executarea
orî-cărei lucrări atingătoare de această branșă.

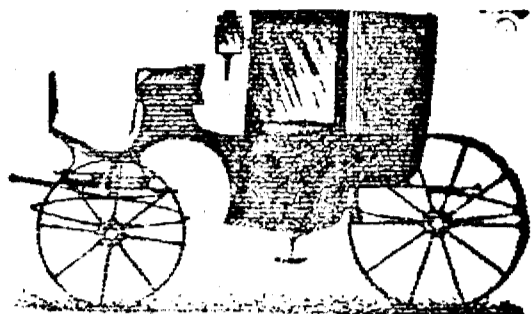
Prețuri moderate. Execuție promptă.

o o o Distins cu premiu la expoziția milenară. o o o

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă **Mártonfy Victor**

ARAD, — Localul: Piața Boros-Béni No. 2.
Locuința: Strada Sárossy No. 2. (Casa d-lui Purcariu).

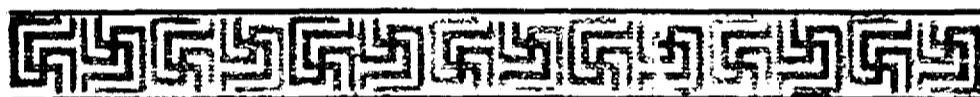
Sors
Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsuri

Temesvár-Gyárvaros,
Három király-uteza.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
precum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care
cu prețuri foarte ieftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și ieftin.

Să sprijinim industria din patrie!!

Schimbare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului și stimaților mei clienți, că

din I. Maiu a. c.
mi-am transpus croitoria mea ungurească și civilă din Rápolna-u. 10.
in Boros-Béni-tér 22.

unde ori-ce lucrare de bransa mea se efectuează foarte bine, foarte punctual și cu
prețurile cele mai ieftin posibile. Pe lângă aceasta mai am în magazin și vând ieftin
haine ungurești gata, costume pentru muncitori.

Primesc transformarea și repararea ori-cărei haine, și o efectuez convenabil.
Recomandându-mă și mai departe în prețuita bunăvoință a p. t. publicului

rămân cu stimă
KOCIS GYÖRGY, croitor.

Să sprijinim industria din patrie!!

Atelierul de tâmplărie

al lui

Czirkál Géza

din ARAD, Sina-uteza,
execută tot felul de lucrări atin-
gătoare de această branșă cu a-
tențiune deosebită și cu prețuri
din cele mai scăzute.

S'a deschis! BAZAR PARISIAN

Am onoare a aduce la cunoștința cumpărătorilor și cercurilor
mele, că reintorcându-mă din străinătate mi-am redeschis fostul

Bazar de Paris Versitz

I-am aranjat cu obiecte care de care mai frumoase din străinătate și
l'am mutat pe piața Andrassy, palatul Fischer Elis.

Aduc totodată la cunoștința onor. public și acela, că la mine ne-
goțul francez este mai ieftin cu 30-40 la sută ca în alt loc altele.

Mare asortiment de bluze și rechii brodate, de
pânză, mătase și bati-t; panglici în toate culorile
posibile; dantele veritabile și cu un cuvânt
toate obiectele de pahul acesta.

Broderii de Lion pentru trusouri!

Cu deosebită stimă
KELLER VILMOS

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime.
Serviciu prompt și conștientios. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul
pentru cină și sămănat

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumă calitate cea mai bună

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă
strop, iar sămburii de struguri, coaja și alte părți necurate se
indepartează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nic
vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o
garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce
a întrebuițarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciu
Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe
3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de
câneță din launtru căptușite cu gumă cu prețurile cele mai ieftine

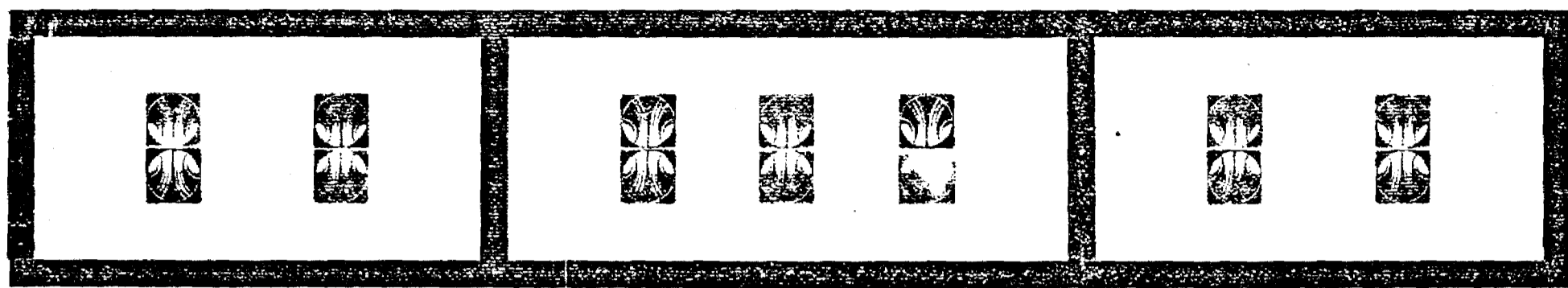
Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv

Arad, Rákóczy-uteza 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

==== vis-à-vis cu ușa principală a teatrului. ====

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii aradani.

**MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.**

Fiind scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

==== mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile! ====

====
====
====
Cu planuri servim gratuit.
====
====

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

====
====
====
Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

 Splendidă iluminatie seara până la ora 11.

ATENȚIUNE!**Contra căderii părului**

foarte bun e

Spiritul de păr „Serail“
și pomada China.

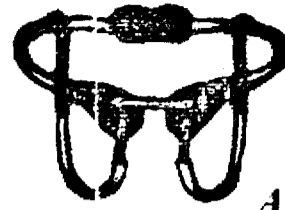
Vinul chinez omeopat

„ROZSNYAY“

e binecurintare celor săraci
de sînge!

Il pregătește
numai apo-
teca lui — **Rozsnyay Mátyás**

A r a d, Szabadság-tér.

Prăvălie pentru mănuși și
suspensorii a lui

Hubatschek T.

Arad, Szabadság-tér 20.

In casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe care le vînd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugînd spriginul binevoitor al public rămîn
cu respect: **Hubatschek T.**

Mester zidar cu diplomă.

Intreprenor de zidiri.

PFEIFFER SÁNDOR

Cancelaria în Arad, str. Török-Gabor No. 2.

la tot felul de lucrări de zidărie, precum:
case de închiriat, case particulare, vile și alte,
în ori-ce stil, în provincie și loc.

Edificări de ghetării, elevatoare, magazine,
grăjduri ș. a., în stil american și de alt soi,
precum și transformări de case, colorări și de-
corări de fațade, svîntarea pereților umezi, ș. a.

Esoperează cele mai mari imprumuturi
pentru edificări.

Schimbarea atelierului meu de căruțarie
SZILÁGYI SÁNDOR

căruțier, Arad, Kossuth-uteza 65 sz

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din Arad și jur, că prăvălia mea de căruțe existentă din anul 1887, mi-am transpus-o în piața Kossuth-ut. nr. 65. — Primesc ori-ce lucrare de felul acesta, lucruri noi și transformări, poleituri, acoperișuri cu prețurile cele mai moderate. — Cerînd și de acum înainte sprijinul on. public, semnez cu stîmă

Szilágyi Sándor, căruțier.

Aduc la cunoștință, că cu 1 August

prăvălia de petrii funebrele și a-
telierul de lito-sculptură

și l' a n s p u n

în Nr. 4 Boros-Béni-tér.

De oare-ce petriile funebrele sunt foarte grele
la transportat, m'a hotărit

să le vînd pe toate

în prețurile de cumpărătoare.

Mă rog dar că fie-cine să se folosească de favorabila ocusiune și să mă onoreze cu comăndele, cu atît mai mult, că timpul acesta secetos e foarte potrivit la așezarea de petrii funebrele.

Cu stîmă

Menráth Iózséf

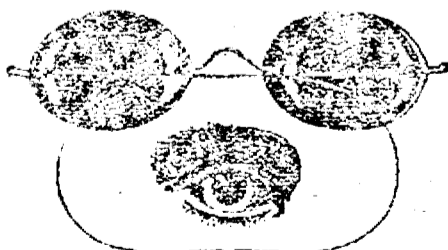
comerciant de petrii funebrele.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Dieaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticla de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcuta ara-
mei sticlei.

Cel mai bun și perfecti pentru vederea curată și pă-
trunzătoare și pentru cruțarea forței vizuale.

Singurul reprezentant
567 în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, alăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, undul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, care pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari privesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și înfăințata extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și exportare pentru țară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

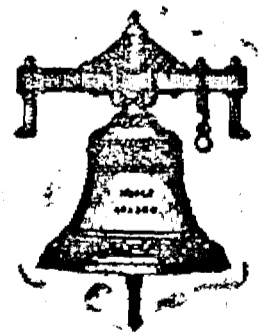
Frideric Mönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori ce alte clopote, la turnarea unu și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis

7 21—25

Annunzi!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țările cele mai avantajoase o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, clururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnărie și instalațiuni de mori, joagare și țigărilor mii și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinării sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinstit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, că față și mâinile să fie fine, ear în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvîrșire inofensivă și face pielea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, elușițele și petele de flocat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

A R A D, Pécskai-ut.

287

— Alegere de capelan. Ni-se scrie din Jebel cu datul de 11 Iuliu v.: Dl Ioan Surlașiu, candidat de preot, a fost ales unanim la 10 23 Iulie a. c. capelan în Jebel. Felicitările noastre!

— Clironomul tronului turc — Inchis. Se scrie din Constantinopol, că Sultanul și-a închis pe frate seu, pașa Reșad, în palatul, în care Murad V. a stat prins 25 ani. Se mai zice, că Sultanul a amovat din postul seu pe pașa Fenin, șeful poliției secrete și l-a trimis în surghiun, în Asia.

— Din tun — clopot. Plebania din O-bece se poate mândri. Preotul Kovács Ferenc a vrut să fie de tot original. Pentru clopotele dela biserică a cerut metal dela ministrul de războiu, care i-a și trimis din tunurile din 48 ale lui Samjanich și Perczel.

Acum clopotele s gata. Inscricția unuia e: „A fost mai înainte tun și iată a devenit clopotul păcii! — car' pe calafat se poate celi: Ca tun a causat plânsul și acum plânge pentru morți.

— Mateloții de pe Potemkin. „Vorwärts“ făcuse mare zărvă, că guvernul român va preda Rusiei pe cei doi socialiști, ce au fost pe Potemkin.

Față de aceasta Agence Roumaine anunță: Predarea lui Potemkin a dat ansă la feliurite scorniturii, pe care guvernul a fost necesitat de nenumărate ori să le desmintă. S'ar fi putut spera, că ele deci vor înceta. Dar „Vorwärts“ crede, că știe, că guvernul Român va extrada guvernului rusesc pe doi socialiști, cari s'au aflat pe Potemkin. Suntem imputerniciți să desmintim în modul cel mai energic șvonul acesta. Guvernul Român nici nu știe că pe Potemkin au fost socialiști.

— Să-milțul. Așa se chiamă parada, ce se sărbătorește însoțite mergerea Sultanului în „moschea“ la moschee — în timpul de „pelerinaj“ la Hamid, Hamidgie, lângă străzile „de aur“ Yıldiz.

— Școala. Se înceasă la mândre privești, dar școala de poliție, de casa de poliție, și cel — prea puțin — luați pe gâră personală de misiunile diplomatice rezidă în Constantinopole o pot vedea. Căci un atentat la viața Padișhului e totdeauna cu puțință mai ales locual din pricina regularității acelei solemnități. Dov. dă, cel întâmplat acum ase zi e...

Dar' o reflexiune, ce sărbătorește această „dominicală“ în lumea musulmană sugerează — și care nu va fi scăpat nimănuia din minte — următoarea este: adâncul sentiment religios la musulmani... Suveranul, ca și cel mai din urmă iutac, se duce la gîmie spre a și lipi fruntea merită, de pământ. Și nu o fac nici din fătărie, nici pentru propagandă; căci musulmanii nu văd nici-odată cu ochi buni pe cel de altă țară intrând într'o moschee. Pragul unora e chiar a desăvârșire închis „necredincioșilor“. Și se vede, cu ce nespuse greutate, cu câtă primejdie a țării, răzbeste unii cățăori „ghiauri“ să se strebare în Mekka. La Kaaba, la sfânta moschee care se află vestita piatră meteorică, și în curtea căreia isvorește apa sălcie și căldușoară din stăna Zem-Zem...

Sultanul e, de bună seamă, singurul moștenitor orf cap de Stat, din Europa, carele nu lipsește a și implini datoriile preșcrise de legea sa. Căci domnitorii se vor fi închinând și ei de la țară, fără îndoială — însă, în paraclisul palatelor, pe unde de acestea se vor fi d.

Musulmanul e practicant ortodox: aceasta lăria de suflet, și de nu ar fi pătruns islamul de spiritul despotice al fatalismului orientarilor lui Mohamed ar fi astăzi stăpânitorii jumătății din lume — ceeaaltă avându-o șiștii și creștinii împărțiți în secte absurde...

— Omorirea a două Români macedoneni. În ziua 2 c. au fost omorîți de o bandă de greci, în satul bulgar Gramaticova-de-jos, două Români: Ghiză și Chicea Celea, amândouă frați și zăni declarați ai propagandei macedone în țara românească Gramaticova-de-sus. Ghiză era de mai multe luni angajat printre canoștrii din Bitolia, de cari a fost nevoie cu deschiderii paraclisului românesc în Bitolia. El fusese amenințat de mai multe ori cu moartea de antartii greci și i-se trimisese vorbă, să se întoarcă în comună, va fi omorîți.

Pe la 9—10 Iunie c. ceruse voe să se ducă la Gramaticova, ca să și vadă familia crezând, că antartii Greci s'au retras din acele părți — după cum se șvonise. A stat 3—4 zile în comună fără să i-se întâmplă ceva și în ziua de 2 c. când pornise împreună cu fratele său Chicea, ca să iasă la stația de calea ferată Ostrova, au fost asasinați.

Lângă trupurile lor s'a găsit și o scrisoare în limba greacă, adresată comunității române din Gramaticova — de antartii greci, prin care amenință pe ai noștri cu moartea în cazul, când nu vor îmbrățișa Elenismul.

Informațiile cu privire la uciderea celor două Români și la aflarea unei scrisori lăsate de greci pe locul crimei sunt confirmate și de Hilmy-Pașa, care a și instalat în localitate un post de 25 soldați.

De asemenea Ex. Sa a dispus trimiterea gendarmilor și soldaților necesari la Selia și Doliani și Xiroliwad (ținutul Ver a).

Săvîrșirea acestor crime a descurajat mult pe Români din acele părți și e de temut, că antartii greci vor continua să ațace comunitățile din ținutul Veriel. În al cărui munți se ascund bandele lor, recurgând la crime spre a și spori numărul partizanilor.

Lucrarea recensământului naționalităților i-a exasperat și mai mult, căci se tem, că comunele române din acest vilaiet le vor scăpa și astfel vor fi perduți pentru totdeauna. În acest scop agenții Greci caută să ademenească populația română prin promisiuni și șfaturi de tot felul — și unde găsec rezistență prin crime și asasinat.

— Locuri gratuite pentru cariera de veterinar militar. De acum înainte ministerul de războiu se va îngriji la noi și în Austria de calificarea veterinarilor militari. Ministrul de războiu va susținea pe șpe-sele sale 20 tineri în școala superioară de veterinar din Viena și 10 tineri în școala superioară de veterinar din Budapesta, pentru ca aceștia să între apoi ca veterinar în serviciul armatei. Tinerii aceștia vor șede, atât la Viena, cât și la Budapesta, la un loc și vor fi tractați ca și cei din academiile militare din Viena și Wiener-Neustadt. Taxe școlare nu vor plău și gratis vor primi diploma. Sunt deobligă însă să servească cel puțin 7 ani în armata. La aceste locuri gratuite pot concura, tinerii cari n'au trecut de 20 de ani, necăsătorii și cari au dat examenul de maturitate la vre-un gimnaziu sau școală reală. Cererile de primire sunt a se trimite până la 20 August n. și anume: pentru Viena la ministerul comun de războiu, iar pentru Budapesta la comanda corpului 4 de armată din Budapesta. Petiția trebuie însoțită cu următoarele documente: atest t de cetățenie, carte de botez sau atestat de naștere, atestat pentru dovedirea juniei, atestat de imoralitate, atestat de vaccinare, toate atestatele de pe clasele ultime ale gimnaziului sau școlii reale, unde au absolvat studiile, și testimoniu de maturitate, precum și o declarațiune, prin care concurentul se obligă a servi 7 ani în armata comună ca veterinar.

— Înormîntarea lui Leo XIII. Numai în Octobrie vor fi puse în cript. obiciuită rămășițele pământești ale Papei Leo XIII.

— O nouă pulbere fără fum. În Birmingham s'au făcut experiențe cu o nouă pulbere fără fum. Noua exploziv numit axite este un fel de coreită modificată Prezintă avantajul, că încăzește mai puțin și dă proiectilului o viteză inițială mai mare. Pulberea aceasta mai poate servi și la tunuri.

— Necrolog. A murit Eugen Magde, student absolut, Mercuri în 26 Iulie n. a. c. la 4 ore p. m. în etate de 20 ani în M.-Săntimbru.

— Spițeria C. Balassa cheazășuește, că laptele de castraveți al lui Balassa cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios feții. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui Balassa și se vor convinge, că acest mijloc de înfrumșetare delătură imediat pistru, pete, spuse și alte necurățenii ale feței, face șafa lucie, tinără și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fl. Se poate procura în ori-ce spițerie. Depositul principal în Arad: Spițeria Földes Kelemen, drogheria Vojtek și Weisz.

—x Spre știre. Cu deosebită stimă rog pe stimatul public urban și rural să binevoiască a se convinge personal, că anunșurile ce le-am dat prin foile locale nu-s reclame ordinare, ci residă pe fapte, că în atelierul meu special de giuvaerice, ce întrece ori-ce concurență, fiind pus sub conducerea mea personală se pregătesc respective transformă, repară ori-ce lucrări, ce cad în bransa aceasta foarte frumos și ieftin. Magazinul mi-e admirabil asortat cu giuvaerice cu briliant de aur, argint. Se pot obține și servicii pentru masă de argint cu preturi foarte ieftine pe lângă un serviciu prompt. Telefon urban și comitatens 439. Cu deosebită stimă: Weimberger Ferencz, giuvaeriu, Arad (Központi szálloda).

—x Exclusiv bere de Schwehat, cuhnă de casă admirabilă; zi de zi muzică țigănească în locul de întâlnire al inteligenței Korács și Novotny.

Cronică judiciară.

§. „Una solemnă turlupinatura“. Tribunalul corecțional din Milan este sesizat de o afacere de escrocherie cu adevărat extraordinară. Războiul din Extremul Orient a inspirat unei minți prea ingenioase o mică „combinațiune“ ce era cât p'aci să înșele două guverne și doi beligeranți.

Ernest Benedetti, fost cafegiu la Roma, se poate lăuda, că are un exp născocitor. I-se datorește până acum un sistem de legare automatice a vagoanelor, o stringătoare-de-bile pentru biliarde, o broască cu secret inviolabil, o mașină rațională de bucatărie, etc.

Dar invențiunea, de care este mai mândru este aceea a unei cuirase, așa zisă imperforabilă, cu care a procedat în public, în diferite săli de spectacol, la experiențe senzaționale. Nici un glonț, zicea el, nu poate străbate cuirasa lui.

Guvernele s'au lăsat amăgite, și mai cu seamă guvernul rus, căruia Benedetti îi oferi să-i vindă cuirasa la începutul războiului actual.

Ambasada rusă din Roma a fost însărcinată să se ocupe de această afacere, și un atașat la această ambasadă scria guvernului rus un raport ditirambic asupra experiențelor, pe cari le credea sincere, care conchidea la cumpărarea acestei invenții prețioase, ce trebuia să asigure izbânda armatelor ruse.

Fără a băgi în seamă faptul, că Benedetti n'a permis nici odată, ca să se cerceteze deaproape însăși cuirasa, guvernul rus se hotărî, și dădu unuia din atașatii săi militari, colonelul baron de Müller, instrucțiuni de a semna cu „Monopolul Benedetti“ un contract pentru furnitura a o sută șie mil de cuirase, din cari zece mil trebuiau să fie date în August 1904. Grație acestei combinații Benedetti și ai săi putură obține un avans de 70.000 lei dela o casă de bancă din Milan.

În acest timp afacerea fu cunoscută, ambasada japoneză la Roma se emoționă și protestă pe lângă guvernul italian, pe care îl rugă să observe regulile neutralității.

Manzoni, girantul „Monopolului Benedetti“ a fost chemat de prefectul din Milan, care-i înștiință că guvernul italian îl va împedca de a remite cuirasele Rusiei. Asta nu schimbă nimic: combinația își schimbă direcția, pur și simplu... Asociatul lui Benedetti începu negocierii cu ambasada japoneză, căreia îi ofer de asemenea să ia cuirasele.

Ambasada rusă simți acest lucru, și cum vărsase câte-va acompturi, protestă, și protestul ei atrase după sine protestul băncii din Milan, care vărsase 70.000 de lei. Aceasta își reclamă suma înainte justiției.

În cursul procedurii, Benedetti fu silit să producă faimoasa cuirasă, pe care până atunci n'a vrut s'o arate nimănu. Fu supusă unei cercetări de experți militari, și escrocheria eși la iveală. Experții declarară fără înconjur, că cuirasa Benedetti este „o farsă solemnă“, — una solemnă turlupinatura; — că experiențele au fost făcute cu o îndemnare de scamator, și că toți cei ce au asistat au fost înșelați.

Îndată începură plângerile generale, și ale ambasadelor ruse și ale băncii din Milano. Justiția deschise instrucția și aceasta se șifri cu trimiterea lui Benedetti, Manzoni și consorții, înaintea tribunalului corecțional din Milan, care-l va judeca zilele acestea.

DIN ROMÂNIA.

Inmormântarea lui V. Epurescu. Marți la orele 2 d. a. a avut loc înmormântarea lui Vasile Epurescu în Giurgiu.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. Sa arhierul Nifon Ploesteanu, asistat de preoții Vulpescu și Voicu, și de toți membrii clerului din localitate.

Au asistat toate rudele defunctului, membrii partidelor liberal, conservator și junimist, corpul diplomatic, membrii baroului de Vlașca, corpul medical, reprezentanții comercianților și industriașilor, autoritățile societăților de binefacere și corporația meseriașilor, care a venit cu drapelul și un imens public.

Au ținut discursuri d-nii: Dimulescu și Balănescu, din partea partidului liberal, Nicolae Lazărescu și Urlic, din partea junimiștilor, Niculescu dela „Voinea Națională”, din partea sindicatului ziaristilor Ioan P. Dumitrescu și Paul Rădulescu. Pe carul mortuar erau depuse coroane din partea dnei Lila Petrescu, dlui Vasile Coșoiu, din partea familiei Petraru, V. Anghelescu, Mateiu Corbescu, din partea poliției orașului, din partea poliției Mihalache Ionescu, a dnei Racottă, a dlui Dumitru Apostol, a familiei Ghiță Păsculescu, a familiei Sevastian, din partea corporației meseriașilor, din partea dlui Petre Ioanid și Nicu Ioanid, și din partea meseriașilor grupul I.

Corpul defunctului a fost transportat pe umeri de către amicii săi.

O companie de soldați sub comanda căpitanului Popovici a dat onorurile militare, defunctul fiind decorat cu „Coroana României” și „Steaua României”.

Invitări și petreceri.

Invitare. Inteligența română din Șercaia și jur are onoare a vă invita la o producție declamatorie, ce o va aranja Mercuri în 2 August st. n. (Sfântul Ilie) cu ocaziunea tinerei adunări cercule generale a despărțământului Făgărașiu a asociațiunii în sala comună din Șercaia cu concursul simpaticului nostru artist dramatic dl Zacharin Bărsan și al corului mixt din Vadu. Comitetul aranjator. Prețurile de intrare: Locul I. coroane 1.50. Locul II. coroane 1. Venitul curat e destinat pentru scopurile asociațiunii. Biletele pot căpăta sara la casă. Incepul la 8 ore sara. Programă: „Luceafărul sării” de N. Ganea cor mixt. „Dormi în pace” declamată de Z. Bărsan. „Numai una” G. Coșbuc quartet. „Greva ferarilor” declamată de Z. Bărsan. „La fântână” A. Bena cor mixt. „Lupta dela Rovine” decl. de Z. Bărsan. După producție dans.

Tinerimea română din Avrig invită la producția teatrală, ce o va aranja Mercuri, (Sf. Ilie) 20 Iulie (2 August) 1905 în sala cea mare a hotelului comunal. Venitul curat e destinat bibliotecii școlare. Comitetul aranjator. — Programă: 1. „Barbu Iutariul”, cântecel comic de V. Alexandri, predat de dl G. Ghialda, teolog. 2. „Mama Anghelușă”, cântecel comic de V. Alexandri, predat de dl I. Racota, inv. 3. „Declamare”, de dl V. Stoica, stud. gimn. 4. „Vistavoiala Marcu”, comedie în 3 acte de Teochar Alexi.

Petrecere. Meseriașii români din Lugoj aranjează petrecere dansată Mercuri în 20 Iulie (2 August 1905) în grădina otelului „Concordia”.

ECONOMIE.

Arad, 29 Iulie.

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 klg.)
580—650 măști metriche grâu cor. 17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz „ 15.10—15.30
Semnare nominală secară: 14.68—14.70
„ „ orz: 14.60—14.80
„ „ ovăș: 13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:
850—900 măști metriche grâu cor. 7.70—7.90
140—150 „ „ cucuruz „ — — — —
Semnare nominală: secară . . . 7.80—8.00
„ „ orz: . . . 5.80—6.00
„ „ ovăș: . . . 6.30—6.40

PARTEA LITERARĂ.

Nationalism și cosmopolitism.

Visătorii sentimentali, văzând dușmăniile dintre neamuri, rîvnesc o stare de civilizație, în care naționalitățile vor dispărea, alcătuind aceeași masă a unei omeniri omogene. Estești cosmopoliști aspiră către o cultură generală omenească, una și aceeași pretutindeni, ca produs și avere comună a tuturor oamenilor fără deosebire. Pentru dănsii națiunile nu au rațiune să fie; știința și arta patrie nu pot avea, și nu trebuie să aibă.

Așa socot visătorii sentimentali și estești cosmopoliști; dar ei se înșală. Și unii și alții confunda lucruri esențiale: acei dănsii armonia posibilă intereselor omenești, cu disparițiunea necesară a națiunilor; ceilalți generalizarea culturii umane, cu desființarea culturilor naționale.

Credem și noi într'un viitor mai bun al omenirii și într'o civilizație comună. Aceea ce se petrece astăzi, în multe privinți e încă adevărată și salbă tacie. Între măcelurile canibalilor și războaiele popoarelor civilizate, cine nu vede, că e mai mult o deosebire de arme, de cât de proceduri. Și de sigur, că nu aceasta poate fi treapta de pe urmă a culturii, pe care să se fi oprit omenirea.

Dar oare ceva ne îndrituește să zicem, că odată cu luptele sângeroase dintre neamuri vor dispărea și națiunile? Și ar fi bine să dispară? Sau alt mijloc de împăcare nu poate fi, decât disparițiunea lor?

Să admitem un moment, că viitorul e al unei omeniri uniforme. Peste câțva timp — care s'ar măsura poate prin secole — să zicem, că popoare deosebite nu vor mai fi. Un lucru e sigur: deocamdată națiunile există. Și fie-care se luptă, ca se existe. Relațiunile dintre dănsese sunt stăpânite de legea concurenței vitale. Cine nu biruiește, e osândit să piară.

Pentru a eși învingător din luptă, fie-care popor trebuie să-și desvoalte ființa lui, să-și perfecționeze toate însușirile, să nu îngăduie încălcarea de către alte neamuri a teritoriului, pe care numai el are dreptul să trăiască — dacă are puterea de a trăi, după adagiul cunoscut: quicunque tantum juris habet, quantum potentia habet.

Oricare ar fi dar alcătuirea viitoare a omenirii — și să ne-o închipuim ca o idilică înfrățire generală — ca să ajungem la dănsa, trebuie să respectăm legile existenței noastre prezente. Aceasta implică afirmarea erigică a naționalității, fie chiar cu arma în mână ca o necesitate, pe care un popor nu o poate nesocoti, fără a se sinucide și a renunța la folosința ori-cărui bunuri viitoare.

Să fie însă oare cu putință, ca națiunile, să dispară, măcar într'un viitor cât de îndepărtat?

Noi știm că ori-ce evoluțiune, se îndeplinește prin trecerea de la o stare la omogenitate indefinită, la o stare de eterogeneitate definită. Diferențierea e o lege a naturii, care stăpânește de-o potrivă și alcătuirea societăților omenești. Din grupurile nehotărâte și inconștiente de ființa lor, a populației umane dela început, s'au format națiunile, ca individualități colective conștiente de sine. Și cu cât apropierea dintre popoare au devenit mai strânsă prin dezvoltarea mijloacelor de comunicație, cu atât, departe de a se contopi, ele s'au diferențiat tot mai mult.

Și numărul individualităților etnice, cari își revendică drepturile lor deosebite, în sinul societății umane, sporește în fie-care zi.

Cultura a trezit pretutindeni conștiința națională; națiunile conștiente de propria ființă, la rândul lor, au devenit factorii cei mai puternici ai culturii moderne, care ne farmecă tocmai prin varietatea ei originală.

Pe baza experienței, pe care nimic nu o poate afirma, putem dar stabili ca axiomă:

Cultura implică dezvoltarea naționalității, naționalitatea dezvoltarea culturii umane.

Pe unde privim, pretutindena ni se înfălișează culturi variate, în care se resfrâng caracterele de neamuri. Adevărul și frumosul au o patrie — în operele vii, în care se intrupează. Aceste sunt produse, nu cosmopolite, ale omenirii și ale universului, ci naționale, ale unor popoare și teritorii deosebite. Omenirea nu

există ca factor creator de cultură, ci numai națiunile.

Într'un cuvânt: cultura umană nu are ființă, decât în formă națională.

Plecând dela acest adevăr, a cărui temeinicie nu se poate contesta, ajungem la următoarea concluzie, în care se rezumă o întregă metodă de lucru:

Desvoltarea naționalităților e condițiunea necesară a obștești culturii omenești

Aceasta ne spune, mai întâiu, că trebuie să lucrăm cu toată îngrijirea formarea și educarea națiunilor, ca factori necesari ai culturii umane; și în al doilea rând, că fiecare popor trebuie să fie respectat în opera lui de cultură, în marginile teritoriului, pe care e îndrituit să existe.

Căci cultura fiind produsul variat al genurilor naționale, și nici decum creațiunea uniformă a omenirii, popoarele nu se pot înlocui unele prin altele. Orice nimicire a unei naționalități, însemnează o știrbire ireparabilă a culturii universale.

Aceasta este doctrina naționalistă.

Admirabilă doctrină, care asigură cea mai largă propășire cu putință a omenirii, prin cea mai deplină libertate a națiunilor. Incoronarea ei e pacea lumii. Războiul apare numai ca o tristă necesitate, izvorând din concurența momentană a unor factori inegali de cultură, care va avea ca rezultat echilibrul definitiv între valori deopotrivă. (Sfârșitul va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boeu.

Editor-proprietar: George Nichia.

Un candidat cu prăcsă afă aplicare momentană

.. pe lângă condițiuni favorabile ..

în cancelaria mea advocațională.

Dr. Hariton Pralea,

advocat în Șercaia (Sárkány).

Stabiliment de hydrotheraphie Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Etzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern
(pe lângă hydrotherapie completă băi de soare, de aer, de acid carbon și electrice, massage, electrizare ginstică suedă dietetică individualizată etc).

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate la dispoziție direcțiunea și medicul-stabilimentului:

Dr. Marius Sturz

Caut un viitor

(vinezeller)

care să pricepe la viaa americană și tot. Preferiți sunt cei ce știu trăca. Condițiuni favorabile și confortabile sale, mărirea plății la terminarea rății de mine. Contractele să fac pe și se pot prolunga din an în an.

Adresa mea: Locotenent STUPA în Macoviște, u. p. Rakasdia (în Banat)

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsel de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărietură, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii influenței — Prețul unei cutii Cor. 1.—, 10 cutii franco Cor. 8.—.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria!

Cel mai minunat întăritor de stomac! -

Depărtează frigurile stomacale, colicele, -

lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite. -

O scrisoare de mulțămită.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV. tea întăritoare de stomac nu vă pot mulțami din destul și regret că nu o pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei vă vor comanda zilele acestea câte-va pachete din tea „CENTAURIA“. Eu vă mulțumesc și vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru aceste 2 cor. Cu stință: Ion Luca, inv.

Rog pe oricine să bine-votască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine o f. ce orologiu și giuvaerice din argint și aur curat de 14 carate

== ARAD, Piața Libertății ==

lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

orasornitor și giuvaeriu

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă; consultă zilnic de la 8—12 a. m. și de la 3—6 p. m. — — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

Hoffmann Sándor, Arad

„La Rîndunica“

Edificiul teatrului == Nr. Telefonului 10.

Cele mai fine zefiruri metrul numai cu == **16 cr.**

== 20,000 metri în deposit. ==

Mănuși de Vară dela 20 cr. perechea în sus. o o

Umbrele de tot soiul dela 1 fl. 15 cr. în sus. o o o

Reiner Mór
TEMESVÁR; = fabrica
în strada Andrássy 20.

Intemeiata în anul 1897. **♣♣♣♣**
♣♣♣♣ Prem'ata în Veszeg 1902.

Recomandă depositul său bogat asortat cu pietrii mormintale de producție proprie. Pentru cei jalnici pre um și neguțătorii prețurilor cele mai reduse.

Nou!

**Nu mai e nici cînd
în viață așa prilej!**

500 buc. 1. fl. 95 cr.

1 ceasornic scilpitor de aurit, care umblă foarte precis, cu garanție pe trei ani, cu un lăț, 1 ba'istă de mătase de bărbat, 3 batiste foarte fine, 1 inel admirabil de bărbat cu briliant imitat, 1 admirabil buchelar, 1 admirabila oglindă de buzunar, 1 pereche de butoni pentru manșete, 3 butoni pentru piept de aur double 3°, 1 condei de nickel prima, 1 admirabil album conținînd 36 tablouri cele mai frumoase din lume, 1 broșă elegantă parisiană (noutate) 1 pereche butoni din briliant simili seducător de asemănător, 3 obiecte de glumă cari produc mare haz la tineri și bătrîni, 20 obiecte de corespondență însemnate și alte 400 de obiecte indispensabile la casă, totul cu ceas cu tot, care singur face atîta,

1 florin și 95 cr.

Se trimite cu rambursă, ori trimițându-se banii anticipative din centrul de expediție **LUST P., Krakau, N. 618.** din Viena. o o NB. La cas, că nu convin, se trimite banii înapoi.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am cumpărat și voi conduce eu

BRUTARIA LUI FISCHER SAMU

pregătind în fiecă zi chifli albi, proaspeți, pine albă, pâne neagră și de secară, pâne gracham veritabilă, chifli după amieux și pâne de casă pregătita foarte ales, frumos și cu bun gust.

Cu stimă **Leicher Frigyes Deák-Ferencz-u. 16.**

Deposit de mobile estine.

— Nu te feri de osteneală, ci de voești să cumperi estin mobile tapetate, precum și vese, privește —

magazinul de mobile al FRĂȚILOR WEISZBERGER

in Arad. — Karolina-uteza.

unde cu prețuri de minune de estine capeti obiecte ce cad în bransa asta dela cel mai simplu pînă la cel mai fin

Orice concurență e eschisă!

Cu stima: **FRĂȚII WEISZBERGER**

Antrepriza arădană de comunicație cu automobilul.

Subsemnatul după modelul străinătății și a capitalei, pe baza concesiunii primită prin decisul 12686 din 1905 dela municipiul orașului liber regesc Arad, înființăm pe teritoriul orașului Arad

o comunicație de automobil.

La aceasta, în toate privințele importantă și împlinind o simțită exigență și totodată foarte rentabilă întreprindere, invităm prin aceasta toate clasele publicului orașului Arad. Cetățenii își fac lorși servicii creându-și un mijloc de comunicație repede, sigur și curat.

Obiectul întreprinderii: **comunicație de automobil și susținerea ei.**

Capitalul fundamental constă din 1000 acții a 100 cor. valoare nominală, prin urmare 100,000 cor. Terminul subscrierilor pînă la 15 August 1905.

Întreprinderea pornește cu șase trăsuri și deocamdată circulația va fi introdusă pe linia dela gară pînă pe piața Libertății; în scurtă vreme însă întreprinderea prin o ridicare corespunzătoare a capitalului de acții, se va estinde și pe celelalte linii acomodate ale orașului, ș. a. în Bujac, pădurea Ciala, Pădurice, Aradul-nou etc. — Este a se plăti în numerar de fiecare acție, 50% la 15 August a. crt. și 50% la 1 Noembrie a. crt. — Semnarea de acții se face în Arad, la institutele următoare de bănci: »Arad-esanádi Gazdasági tp.«, »Aradi Ipar- és Népbank«, »Victoria« și în Aradul-nou la »Ujaradi takarékpénztár«.

Arad, 10 Iuliu 1905.

Péterffy Antal m. p.

Kohn S. N. m. p.

Rudas Samu m. p.